

شرایط اهدای جسد برای امور آموزشی چیست؟

رئیس بانک سلول، بافت و عضو مرکز تحقیقات پزشکی قانونی درباره شرایط و نحوه اهدای جسد برای مقاصد آموزشی که به اهدای کالبد آموزشی نیز مشهور است، گفت: وقتی فردی که دارای کارت داوطلب اهدای جسد است، فوت می‌کند، پزشکی قانونی با خانواده این فرد مرتبط می‌شود، یا در مواردی با توجه به وصیت این افراد، خانواده به سراغ پزشکی قانونی آمده و درخواست اهدای جسد را مطرح می‌کنند. در ادامه پیکر فردی که برای انجام مقاصد آموزشی، اهدای کالبد کرده است، به بهشت زهرا(س) منتقل شده و بعد از انجام تشریفات مذهبی به پزشکی قانونی منتقل شده و سپس آماده سازی پیکر متوفی انجام می‌شود.

به گزارش سایت خبری پرسون، سعید شاه حسینی درباره اهدای جسد در پزشکی قانونی گفت: در مورد اهدای پیکر باید ابتدا یک مقدمه‌ای را عرض کنم، اهدای جسد، تصمیمی است که اولیای قانونی فرد متوفی می‌گیرند، چرا که در زمان پس از مرگ فرد متوفی اختیار و اراده تصمیم‌گیری در مورد پیکرش را ندارد. بر اساس اعتقادات مذهبی، متوفی می‌تواند از این تصمیم خانواده، حظ و بهره‌ای معنوی نیز ببرد. البته مواردی هست که فرد قبل از اینکه وفات کند، وصیت می‌کند تا در فهرست اهدا کنندگان بالقوه پس از مرگ قرار گیرد.

وی ادامه داد: در این حالت و برای قرار گرفتن در این فهرست، فرد داوطلب می‌بایست با واحد اهدای کالبد بانک سلول، بافت و عضو مرکز تحقیقات پزشکی قانونی تماس بگیرد تا پس از اطلاع از شرایط اهدا، فرم‌های مربوط را تکمیل و کارت داوطلب اهدای پیکر را دریافت کند؛ البته در این شرایط نیز بعد از درگذشت فرد داوطلب، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی با خانواده نامبرده مرتبط شده و سایر اقدامات قانونی انجام می‌شود.

رضایت خانواده شرط اول اهدای جسد

شاه حسینی افزود: در واقع حتی اگر فردی در زمان حیات خود هم وصیتی در این خصوص کرده باشد، ما باز هم بعد از درگذشت ایشان، موظف هستیم رضایت خانواده وی را اخذ کنیم و به همین دلیل، از همان ابتدای ابراز تمایل فرد داوطلب برای قرارگیری در فهرست اهدا کنندگان بالقوه، ما با خانواده ایشان در ارتباط خواهیم بود و به آن‌ها مشاوره می‌دهیم تا حتی المقدور بتوانیم رضایت خانواده شان را نیز برای این امر خدایسندانه داشته باشیم.

رئیس بانک سلول، بافت و عضو مرکز تحقیقات پزشکی قانونی با بیان اینکه نباید تصور کنیم که تماس با خانواده منجر به کاهش اهدای جسد خواهد شد، گفت: اتفاقاً حتی مواردی هست که وقتی فرد داوطلبی با اطلاع و مشورت خانواده، چنین تصمیمی را می‌گیرد، این تصمیم به سایر اعضای خانواده نیز تسری پیدا می‌کند. مثلاً در مورد یک خانواده در شیراز، ابتدا فردی در خانواده اعلام آمادگی کرد و مدتی بعد همسر و دو دختر و دو دامادش هم چنین فرمی را پر کرده و اعلام رضایت کردند که این اقدام جای تقدیر دارد و البته موارد متعددی از آن وجود دارد.

اهدای جسد به دانشگاه

شاه حسینی با بیان اینکه اهدای جسد سه نوع است، گفت: یکی از انواع اهدای جسد، اهدای جسد برای مقاصد آموزشی است. در واقع، نجات جان انسان‌ها در گرو آموزش و تربیت پزشکان و پرسنلی است که بتوانند در شرایط اضطراری به موقع و به درستی عمل کنند که از جمله نیازمند فراگیری عملی و واقف بودن به جزئیات آناتومیک کالبد انسان است و در همین راستا نیز این تصمیم یک تصمیم مهم و قابل تقدیر است.

وی درباره اینکه بهترین زمان برای اهدا تا چه مدت پس از مرگ است، گفت: ما به طور متوسط با توجه به اعضا و نحوه نگهداری پیکر متوفی در کمتر از ۳۶ ساعت پس از فوت، باید این فرآیند را شروع کنیم.

شرایط اهدای جسد برای امور آموزشی چیست؟

رئیس بانک سلول، بافت و عضو مرکز تحقیقات پزشکی قانونی درباره شرایط و نحوه اهدای جسد برای مقاصد آموزشی که به اهدای کالبد آموزشی نیز مشهور است، به ایسنا گفت: وقتی فردی که دارای کارت داوطلب اهدای جسد است، فوت می‌کند، پزشکی قانونی با خانواده این فرد مرتبط می‌شود، یا در مواردی با توجه به وصیت این افراد، خانواده به سراغ پزشکی قانونی آمده و درخواست اهدای جسد را مطرح می‌کنند. در ادامه پیکر فردی که برای انجام مقاصد آموزشی، اهدای کالبد کرده است، به بهشت زهرا(س) منتقل شده و بعد از انجام تشریفات مذهبی به پزشکی قانونی منتقل شده و سپس آماده سازی پیکر متوفی انجام می‌شود.

وی درباره نحوه واگذاری این پیکرها به دانشگاه‌های علوم پزشکی نیز گفت: دانشگاه‌ها به طور متمرکز از مرکز تحقیقات سازمان پزشکی قانونی کشور تقاضای پیکر متوفی برای امور آموزشی می‌کنند و به‌طور معمول هر پیکر متوفی، حداقل چهار ترم تحصیلی در دانشگاه قرار می‌گیرد و البته ممکن است مدت زمان بیشتری هم در دانشگاه بماند. بعد از آن، این پیکرها مجدداً به پزشکی قانونی تحویل داده می‌شود و ما پیگیر امور تدفین این متوفیان می‌شویم.

شاه‌حسینی درباره اینکه آیا پیکر فرد اهدا کننده به دانشگاه علوم پزشکی همان شهری که در آن فوت شده یا زندگی کرده اهدا می‌شود یا خیر؟ نیز گفت: اینطور نیست و خیلی مواقع پیش می‌آید که پیکر متوفی پس از طی مراحل به شهر دیگری منتقل شده است، البته اگر فرد اهدا کننده وصیت خاصی داشته باشد ما به آن عمل خواهیم کرد.

وی درباره محل دفن اجساد اهداکنندگان پیکر نیز به ایسنا گفت: اگر متوفی در وصیتنامه خود و یا خانواده‌اش هنگام مصاحبه جهت اهدا، قیدی نگذارند، این پیکرها معمولاً در بهشت زهرا (س) تهران دفن می‌شوند والا اگر شرایطی درباره محل دفن باشد، آن شرایط جهت تدفین پیکر، لحاظ می‌شود.

پیگیری برای قطعه ویژه اهداکنندگان جسد در بهشت زهرا(س)

وی درباره اینکه آیا قطعه ویژه‌ای برای دفن این افراد در بهشت زهرا (س) وجود دارد یا خیر؟ افزود: در حال حاضر قطعه ویژه‌ای نداریم، اما با تعامل خوبی که با مجموعه سازمان بهشت زهرا(س) داریم، در تلاش هستیم تا با همکاری نزدیک مسئولین آن سازمان، یک محل ویژه برای دفن این عزیزان مهیا شود.

شاه حسینی با بیان اینکه اهدای کالبد آموزشی، یعنی اهدای پیکر متوفی برای مقاصد آموزشی و فرهنگ سازی آن تا حدودی انجام شده و استقبال نسبتاً خوبی هم در مقایسه با قبل از آن در جامعه شده است، گفت: استان های تهران، فارس و خراسان رضوی بیشترین استقبال را از این طرح داشته اند. بعد از فرهنگ سازی و تبلیغات در این قسمت، رشد نسبتاً خوبی داشتیم. مثلاً اواخر سال گذشته و همزمان با هفته درختکاری و با هماهنگی یکی از مناطق شهرداری تهران، به نام هر فرد متوفی اهدا کننده پیکر و با حضور خانواده هایشان، یک اصله نهال درخت در یکی از بوستان‌های شهر کاشته شد که خانواده‌ها هم از این طرح استقبال کردند.

شاه‌حسینی درباره اینکه آیا اجساد اهدا شده، نیاز دانشگاه‌های کشور را رفع می‌کند یا خیر؟ اظهار کرد: همانطور که گفتم استقبال بیشتر شده اما هنوز در این قسمت کمبود داریم. در واقع گرچه روند کلی اهدای کالبد برای مقاصد آموزشی، نسبت به گذشته صعودی شده و تلاش می‌کنیم که نیاز دانشگاه‌ها تامین شود؛ اما همچنان کمبودهایی هم وجود دارد مخصوصاً آنکه در سال‌های اخیر با شیوع کرونا نیز روبه‌رو شدیم و این موضوع بر محدودیت‌های ما اضافه کرد.

رئیس بانک سلول، بافت و عضو مرکز تحقیقات سازمان پزشکی قانونی در مورد واردات پیکر متوفی جهت مقاصد آموزشی نیز اظهار کرد: سازمان پزشکی قانونی در این حوزه ورود نمی‌کند و قبلاً هم اینکار را انجام نداده است.

امکان اهدای اجساد مجهول‌الهویه وجود ندارد

وی درباره اینکه آیا از پیکر متوفیات مجهول الهویه نیز در این بخش‌ها استفاده می‌شود، یا خیر؟ گفت: ما احتیاج به اخذ رضایت آگاهانه داریم و به همین دلیل، از پیکر افراد مجهول الهویه استفاده نمی‌شود.

رئیس بانک سلول، بافت و عضو مرکز تحقیقات سازمان پزشکی قانونی درباره دو بخش دیگر اهدای پیکر متوفی گفت: اهدای پیکر شرایطی دارد. مثلاً برای مقاصد آموزشی یا تحقیقاتی این شرایط راحت‌تر و محدودیت‌های آن‌ها کمتر است، اما برای مقاصد درمانی حداکثر سن ۵۵ سال برای خانم‌ها و ۴۵ سال برای آقایان، مطرح است؛ البته همه افراد نمی‌توانند برای مقاصد آموزشی، اهدای پیکر کنند. مثلاً اگر فردی دارای سرطان پیشرفته بود یا جراحی سنگینی انجام داده و دارای مشکلات عروقی متعدد باشد، مناسب اهدا برای مقاصد آموزشی نیست، اجساد ناشی از تصادف و ... نیز مناسب این اقدام نیستند و البته در مورد اهدای جسد برای امور آموزشی نیز شرایط کلی وجود دارد که از سوی پزشکی قانونی بررسی می‌شود.

شاه‌حسینی افزود: در واقع یکی دیگر از دلایلی که موجب کم شدن اجساد اهدایی می‌شود، همین مشکلات است. ما باید اجساد سالم را برای مقاصد آموزشی به دانشگاه‌های علوم پزشکی تحویل دهیم تا دانشجویان با ساختار طبیعی بدن آشنا شوند؛ البته این را هم بگویم که هر فردی که تمایل به اهدای جسد داشته باشد، می‌تواند آمادگی خود را اعلام کند و شرایط گفته شده صرفاً مربوط به اهدای جسد برای امور آموزشی و دانشگاه‌هاست.

چگونه جسدان را به دانشگاه اهدا کنیم؟

عضو مرکز تحقیقات پزشکی قانونی با تأکید بر نیاز مبرم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به کالبد انسان برای آموزش، درباره اینکه افراد داوطلب چگونه می‌توانند نسبت به اهدای جسد خود اقدام کنند؟، گفت: واحد اهدای کالبد بانک سلول، بافت و عضو مرکز تحقیقات پزشکی قانونی از خرداد ماه سال گذشته شروع به فعالیت کرده است. علاقه مندان به انجام این امر خدایسندانه می‌توانند با شماره تلفن های ۰۲۱۵۵۹۸۳۰۵۷ و ۰۲۱۵۵۹۸۳۱۴۹ در ساعات اداری تماس گرفته و اطلاعات تکمیلی را دریافت کنند.

منبع: ایسنا